

Wymagania na poszczególne oceny – *To nasz świat. Geografia* dla klasy 5

KLASA 5 BRYLANTOWA

Poziomy wymagań edukacyjnych:

ocena dopuszczająca (2)

ocena dostateczna (3)

ocena dobra (4)

ocena bardzo dobra (5)

ocena celująca (6)

DZIAŁ 1. Lądy i oceany
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia, czym zajmuje się geografia;• wymienia główne kierunki świata;• wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południki 0° i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe;• pokazuje i nazywa kontynenty i oceany na globusie i mapie świata.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">• wymienia źródła wiedzy geograficznej;• określa położenie kontynentów i oceanów na półkulach Ziemi;• wskazuje kontynenty i oceany na trasach wypraw K. Kolumba, V. da Gamy i F. Magellana;• wymienia główne i pośrednie kierunki świata w języku polskim i skróty w języku angielskim;• podaje cechy południków i równoleżników;• omawia przyczyny i znaczenie wielkich odkryć geograficznych.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">• podaje wartości charakterystycznych równoleżników (równik, zwrotniki, koła podbiegunowe);• stosuje główne i pośrednie kierunki świata do opisu położenia wybranych punktów względem innych obiektów;• porównuje siatkę geograficzną i siatkę kartograficzną;• porównuje południki i równoleżniki;• omawia skutki wielkich odkryć geograficznych.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none">• znajduje powiązania między geografią a innymi dziedzinami wiedzy;• omawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym;• określa lokalizację wybranego punktu na Ziemi względem charakterystycznych równoleżników i południka 0°.

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • korzysta z różnych źródeł geograficznych w celu uzyskania informacji; • omawia przebieg wypraw wybranych podróżników.
DZIAŁ 2. Mapa
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest mapa i wymienia jej elementy; • rozróżnia rodzaje map; • podaje przykłady map tematycznych; • wymienia różnice między mapą papierową a mapą cyfrową; • odczytuje skalę mapy; • wyjaśnia pojęcia <i>wysokość bezwzględna</i> i <i>wysokość względna, poziomice</i>; • odczytuje wysokości bezwzględne z mapy; • rozpoznaje na mapie wypukłe i wklęsłe formy terenu; • tłumaczy pojęcie <i>krajobraz</i> i wyróżnia jego rodzaje; • wylicza pasy krajobrazowe Polski.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje informacje z legendy mapy; • stosuje skalę mapy do ustalenia odległości na mapie; • posługuje się rysunkiem poziomicowym; • wyjaśnia znaczenie barw stosowanych na mapach ogólnogeograficznych; • wyszukuje w atlasie różne przykłady map tematycznych; • tłumaczy, jak wykorzystywać różne rodzaje map; • oblicza odległości w linii prostej na mapie za pomocą skali; • korzysta z mapy ogólnogeograficznej i krajobrazowej.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • oblicza wysokość względną, korzystając z poziomicy na mapie; • wyszukuje i przedstawia informacje na temat form ochrony przyrody w Polsce; • oblicza długość trasy złożonej z kilku prostych odcinków; • odnajduje w terenie elementy krajobrazu widoczne na mapie; • rozpoznaje na mapie składniki krajobrazu.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • proponuje trasę wycieczki z uwzględnieniem informacji zawartych na mapie; • omawia formy ochrony przyrody w Polsce; • potrafi zorientować mapę w terenie; • posługuje się w terenie planem miasta i mapą turystyczną; • charakteryzuje zróżnicowanie krajobrazowe Polski;

<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego należy chronić przyrodę.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> dokonuje obserwacji i pomiarów w najbliższej okolicy szkoły; omawia różne formy ochrony przyrody w Polsce, w tym parki narodowe, i wskazuje je na mapie.
DZIAŁ 3. Krajobrazy Polski
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie krainy geograficzne w Polsce (Pobrzeże Słowińskie, Pojezierze Mazurskie, Nizina Mazowiecka, Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, Wyżyna Lubelska, Wyżyna Śląska, Tatry); rozpoznaje na filmach i ilustracjach krajobrazy w Polsce; wyjaśnia różnice między krajobrazem naturalnym a krajobrazem antropogenicznym; charakteryzuje krajobraz wielkomiejski.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> wymienia gatunki roślin i zwierząt występujące w danym krajobrazie; wskazuje na mapie obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Polsce; charakteryzuje warunki klimatyczne w poszczególnych pasach krajobrazowych; omawia najważniejsze walory przyrodnicze i kulturowe Polski.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> omawia związek warunków przyrodniczych ze sposobem zagospodarowania terenu (na przykładach Wyżyny Lubelskiej i Wyżyny Śląskiej); wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy pasami krajobrazowymi; wyjaśnia znaczenie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> omawia przykłady negatywnego wpływu człowieka na środowisko; przedstawia podstawowe zależności między elementami krajobrazów; opisuje życie mieszkańców wybranych krain geograficznych.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> dokonuje oceny krajobrazu najbliższej okolicy pod względem jego piękna oraz ładu przestrzennego.
DZIAŁ 4. Krajobrazy świata
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie i omawia strefy klimatyczne świata; pokazuje na mapie i charakteryzuje strefy krajobrazowe na świecie.

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje informacje przedstawione na klimatogramach; • przedstawia główne cechy krajobrazów świata; • identyfikuje krajobrazy świata na podstawie filmów i ilustracji; • rozpoznaje na filmach i ilustracjach wybrane gatunki zwierząt i roślin występujące w różnych strefach krajobrazowych.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> • omawia podobieństwa i różnice między strefami krajobrazowymi na świecie; • opisuje zależności między życiem mieszkańców a warunkami przyrodniczymi występującymi w różnych strefach krajobrazowych.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> • porównuje klimatogramy typowe dla różnych stref krajobrazowych; • wykazuje zależności między klimatem a strefą krajobrazową.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje zależności między składnikami poznawanych krajobrazów a warunkami życia człowieka.

Na lekcjach geografii oceniane będą następujące obszary aktywności ucznia:

- prace klasowe (po każdym dziale)
- sprawdziany (m.in. jako podsumowanie działu)
- kartkówki,
- odpowiedź ustna,
- zadania praktyczne na lekcji.

Każdy uczeń uczestniczyć może w dodatkowych konkursach i projektach ogłaszanych przez nauczyciela.